

Рогова Наталія Володимирівна

кандидат технічних наук,

доцент кафедри готельно-ресторанної та курортної справи,

Навчально-науковий інститут денної освіти

«Полтавський університет економіки і торгівлі»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5189-9058>

Онщенко Олексій Дмитрович

аспірант,

Навчально-науковий інститут денної освіти

«Полтавський університет економіки і торгівлі»

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-9446-3983>

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-439-2-24>

УПРАВЛІННЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЮ ІНДУСТРІЄЮ В ПОСТВІЙСЬКОВИЙ ЧАС

Функціонування готельно-ресторанного бізнесу та його результативність визначаються впливом численних чинників, серед яких особливу вагу мають економічна і політична стабільність країни. Під час військових конфліктів ці фактори стають критично важливими, зумовлюючи глибокі зміни у сфері гостинності. У воєнний період готельно-ресторанна індустрія працює в умовах значної складності та непередбачуваності, що впливає як на поточну діяльність, так і на перспективи відновлення.

Аналізуючи готельний сектор, варто зазначити, що у період з 2010 по 2021 роки спостерігалось зниження кількості закладів тимчасового розміщення, від 10 113 об'єктів у 2010 році до 8 127 у 2021 році. Із початком 2022 року статистичний облік даних суттєво ускладнився, що створює обмеження для кількісного аналізу в умовах війни. Попри це, суб'єкти галузі відзначають значні фінансові втрати, спричинені масштабними бойовими діями. Зокрема, у лютому-березні 2022 року відбувся повний спад туристичних потоків, масове скасування заходів та бронювань, рівень яких досяг 98% [1].

На сьогодні лише 20% готельних закладів продовжують функціонувати в Україні, причому 90% із них належать до бюджетного сегмента, що забезпечує лише 2–3% довоєнного обсягу фінансових надходжень. Військові дії та тимчасова окупація частини територій спричинили значні пошкодження або знищення інфраструктури. Водночас ресторанний бізнес демонструє певну відмінність у тенденціях: попри позитивну динаміку розвитку до війни, навіть після пандемії COVID-19, галузь зазнала значних втрат. Пандемія спричинила зменшення кількості закладів із 63 329 до 61 648 у 2020–2021 роках, а станом на травень 2022 року закрилося близько 37% підприємств [2].

Воєнний стан загострив основні виклики для готельно-ресторанного бізнесу, серед яких виділяються панічні настрої, масовий відтік кадрів (до 60%), порушення логістичних ланцюгів, анулювання контрактів на постачання та комунікаційні проблеми. Навіть заклади, що знаходяться поза межами активних бойових дій, відчують труднощі через логістичні збої та дефіцит сировини [3].

Підприємства, які змогли продовжити свою діяльність, були змушені оперативнo адаптуватися до нових умов, зберігаючи звичний рівень сервісу, забезпечуючи безпеку для клієнтів і підтримуючи персонал. Чимало закладів стали центрами розміщення внутрішньо переміщених осіб, забезпечували гаряче харчування для евакуйованих та надавали приміщення для гуманітарної допомоги. У цих умовах впровадження інформаційних технологій, онлайн-маркетинг, системи онлайн-бронювання та віртуальні тури, набуло ключового значення для збереження конкурентоспроможності.

Прогнозуючи післявоєнне відновлення, варто відзначити, що ефективна реабілітація готельно-ресторанного бізнесу має інтегруватися у загальнонаціональний план відбудови. До основних стратегій слід включити державну підтримку, усунення логістичних проблем, орієнтацію на популяризацію здорового способу життя, а також розширення спектра бюджетних послуг.

Отже, готельно-ресторанний бізнес є важливим сегментом національної економіки, ефективність якого визначається сукупністю численних чинників, серед яких значну роль відіграє вплив військових дій. У процесі розроблення плану післявоєнного

відновлення готельного та ресторанного секторів необхідно враховувати передовий досвід інших країн, які, зазнавши значних втрат через збройні конфлікти чи кризові ситуації, успішно відновили та розвинули індустрію гостинності. Концепція збереження й нарощування економічного потенціалу в цьому контексті передбачає розвиток бюджетних форматів закладів готельно-ресторанного бізнесу, здатних забезпечити населення якісними та доступними послугами розміщення і харчування.

Список використаної літератури:

1. Білас М. Ринок HoReCa під час війни: поточний стан та ключові тенденції. *Вокс Україна*. 2022. URL: <https://voxukraine.org/rynok-horeca-pid-chas-vijny-potochnyj-stand-ta-klyuchovi-tendentsiyi>
2. Рябенка, М.О., & Постова, В.В. Сучасні аспекти управління в закладах готельного та ресторанного бізнесу. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2024. No. (13). DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-13-12-01>
3. Моргулець, О. Б., & Нищенко, О. В. Готельно-ресторанний бізнес України у довоєнний, воєнний та післявоєнний період. *Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі*. 2023. No. (8). P. 88–96. DOI: <https://doi.org/10.32782/tourismhospceec-8-12>